



**Directie Bestuurlijke en
Politieke Zaken**
Departementaal Crisis Centrum

Behandeld door
10.2.e

T 06-10.2.e
10.2.e@minlv.nl

Datum
8 mei 2020

Kenmerk
BPZ-DCC / 20118500

Kopie aan

Bijlage(n)

verslag

Departementaal Beleid Team

Voorzitter Lieke Hendrix (DAD)
 Secretaris 10.2.e (DCC)
 Vergaderdatum en -tijd 8 mei 2020, 10.30 uur – 11.30 uur
 Locatie Telefonisch / crisisvergaderzaal 1
 Aanwezig 10.2.e

1. PROCESAFSPRAKEN

- Geen bijzonderheden

2. BEELDVORMING

**Stand van zaken besmettingen/verdenkingen en onderzoek
nertsenbedrijven**

Eerste bevindingen (rapportage bijgevoegd)

CVO licht stand van zaken toe:

- In totaal zijn bij drie nertsenbedrijven (Milheeze, Beek en Donk en Deurne) op vijf verschillende locaties positieve Covid-19 besmettingen vastgesteld.
- Bij deze bedrijven zijn drie verschillende monsters afgenomen:
 - 1) Virologische monsters (op alle vijf locaties)
 - 2) Serologische monsters (eerste drie locaties)

3) Luchtmonsters in de stal, direct naast de stal, op 10m afstand en op 80m afstand (eerste drie locaties)

- Resultaten klinisch, pathologisch en virologisch onderzoek:
 - Milheeze (2 locaties) en Beek en Donk: duidelijke klinische klachten (ziek, longontsteking en verhoogde mortaliteit). Alle monsters positief getest op het virus. Grote hoeveelheden virus aangetroffen (wel minder dan bij mensen).
 - Onderzoek bij 3de locatie in Milheeze (den mortel) geeft iets ander beeld. Hier is geen sprake van verhoogde mortaliteit en volgens eigenaar ook geen longproblemen. De dieren hadden wel longontsteking bij sectie. Nertsen zonder Covid-19 verschijnselen zijn positief getest.
- Resultaten serologische monsters: alle monsters zijn positief getest.
- Resultaten onderzoek luchtmonsters:
Geen positieve monsters buiten de stal. Binnen de stal monsters wel positief bevonden. Hoeveelheid virus niet genoeg om verder onderzoek te kunnen doen. PBM's worden beschikbaar gesteld voor werknemers.
- Virus lijkt al langer aanwezig te zijn bij de bedrijven en komt overeen met periode van ziekteverschijnselen bij werknemers. Hoe overdracht is verlopen wordt voor zover mogelijk verder uitgezocht.
- FEZ vraagt of werknemers inmiddels daadwerkelijk positief zijn getest op COVID-19.
- GGD geeft aan dat vier werknemers van het bedrijf in 10.2.e positief zijn getest.
- Provincie Noord-Brabant vraagt naar de wijze waarop de stallen gesloten zijn. Bij stallen met een opening tussen bijv. muur en dak zal lucht- en virusverspreiding naar verwachting van de provincie aannemelijker zijn.
- DAD meldt dat alle pelsdierhouderijen als kenmerk hebben dat ze natuurlijk worden geventileerd en een open verbinding hebben.
- CVO geeft aan dat er geen reden is om aan te nemen dat het virus zich anders verspreidt dan onder mensen (druppels binnen afstand van 1,5 – 2 meter).
- CVO licht toe dat aanvullend onderzoek gedaan zal worden. De metingen zullen worden herhaald en ook langdurig worden gehouden (30 uur). In Milheeze is al een 30 uur meting gedaan met een negatief resultaat.


Nog uit te voeren onderzoek


- CVO meldt dat ook andere nertsbedrijven in het gebied verder worden onderzocht. Het gaat daarbij om een screening van de bedrijven op

vrijwillige basis door middel van bloedonderzoek om te kijken of dieren op deze bedrijven mogelijk ook besmet zijn geraakt.

- Burgemeester van Laarbeek vraagt of de bedrijven met een positieve besmetting op slot gaan.
- CVO bevestigt en geeft aan dat eerst onderzoek moet worden gedaan/afgerond voor bedrijven weer open kunnen.
- VWS vraagt hoe groot de kans is dat bedrijven op vrijwillige basis meewerken.
- CVO geeft aan dat het onderzoek inderdaad in eerste instantie op vrijwillige basis gebeurt en een groot deel van bedrijven wil meewerken.
- WJZ licht toe dat de verplichting van een houder om mee te werken strikt genomen alleen geldt voor houders van dieren die de ziekteverschijnselen hebben.
- Burgemeester van Gemert-Bakel vraagt naar de hoeveelheid dode nertsen en of besmette dieren weer beter worden.
- CVO meldt dat steftecijfer twee keer hoger ligt dan normaal maar dat niet alle besmette dieren sterven, de meeste dieren met klachten worden gewoon weer beter. Klachten nemen af na een week. Er wordt onderzocht of de nertsen dan ook geen virus meer uitscheiden en antistoffen aanmaken. Dit is nodig om te bepalen wanneer de bedrijven weer vrijgegeven kunnen worden.
- Burgemeester van Gemert-Bakel geeft aan dat dit een belangrijk communicatiepunt is in het kader van de discussie over ruimen.
- Burgemeester van Deurne merkt in het kader van beeldvorming op dat in de regio de Q-koorts nog vers in het geheugen zit en dat besmette nertsbedrijven dicht bij elkaar in de buurt liggen.
- CVO antwoordt dat de virussen op de bedrijven aantonen dat de bedrijven elkaar niet onderling hebben besmet en een verschillende besmettingsbron hebben gehad.

Tijdpad en communicatie

- 11.1 
- Burgemeester van Laarbeek geeft aan dat communicatie twee weken geleden uitstekend is verlopen en vraagt verder aandacht voor de communicatie over de opeenstapeling van zaken die in de regio spelen (Q-koorts, luchtvervuiling etc.)

- Burgemeester van Deurne sluit zich hierbij en meent dat aandacht voor overige problematiek moet worden meegenomen in communicatie.
- Noord-Brabant vraagt in communicatie aandacht voor onvermijdelijke roep die gaat ontstaan om alle bedrijven in regio te testen.
- **buiten reikwijdte** 
- DAD meldt dat het goed is om toe te voegen dat min LNV in Kamerdebat heeft toegezegd dat de link met Q-koorts te onderzoeken.
- GGD geeft aan link met Q-koorts te gaan onderzoeken.
- **Actie: GGD en DAD** stemmen af over de verschillende deelonderzoeken die lopen.

3. OORDEELSVORMING

Beoordeling RIVM resultaten lucht- en stofmonsters (irt 400 meter)

- CVO geeft aan dat eerste onderzoeksresultaten er gunstig uitzien maar nog vervolgonderzoek moet plaatsvinden (lopen nog 30 uur-onderzoeken, testen moeten nog twee keer worden herhaald). Volgende week volgt RIVM advies 400m maatregelen op basis van nieuwe resultaten.
- DAD meldt dat het RIVM-advies woensdag 13 mei wordt verwacht. Dat betekent dat de volgende maatregelen ook gelden voor de nieuw besmette bedrijven:
 - Dieren en mest niet afvoeren van bedrijf.
 - Burgemeesters stellen in een straal van 400m rondom het bedrijf een wandel- en fietsverbod in.
- Burgemeester van Deurne vraagt wanneer maatregelen ingaan.
- DAD meldt dat maatregelen kunnen ingaan na versturen Kamerbrief. **Actie: DAD en burgemeesters** stemmen af over tijdstip versturen kamerbrief en ingang maatregelen.
- DC stelt voor de goed bevallen communicatielijn van twee weken geleden tussen DC, gemeenten en GGD opnieuw te gebruiken. **Actie: DC** betreft communicatieadviseurs van gemeente Deurne in communicatielijn.
- **VZ concludeert** dat op de twee locaties waar nieuwe besmettingen zijn vastgesteld (Deurne en de Mortel) ook een 400m cirkel rondom het besmette bedrijf wordt ingesteld.

- Burgemeester van Gemert-Bakel geeft aan dat bij nieuwe besmetting in den mortel (3^e bedrijf in Milheeze) een ander nertsbedrijf op 200m afstand lijkt te zitten. **Actie: NVWA en Burgemeester van Gemert-Bakel** zoeken uit of een ander nertsbedrijf in straal van 400m ligt en stemmen communicatie met bedrijf af.

Mest: opslag en afvoer

- NVWA meldt dat op locatie Beek en Donk een probleem bestaat met de mestopslag omdat de mestput vol zit. Er wordt gekeken hoe dit op te lossen (mestcontainer plaatsen?).

Exit-strategie voor besmette bedrijven

- DAD geeft aan dat maatregelen op een bepaald moment weer moeten worden opgeheven en presenteert het voorstel dat met de onderzoekers verder uitgewerkt zal worden: 2 weken lang geen besmette dieren, dan nog eenmaal steekproef afnemen. Indien monsters negatief wordt het bedrijf vrijgegeven.
- Deze exit strategie zou voor alle besmette bedrijven van toepassing zijn. NVWA is vervolgens verantwoordelijk voor uitvoering en vrijgeven van bedrijven.
- Burgemeester van Gemert-Bakel veronderstelt dat er twee verschillende trajecten lopen. Graag onderscheid maken tussen traject binnen en traject buiten het bedrijf.
- CVO meldt dat het onderscheid zeker wordt gemaakt. Traject buiten het bedrijf wordt bepaald op basis van advies RIVM van 13 mei. Traject binnen het bedrijf kan langer duren.
- **VZ concludeert** dat exit-strategie met gemaakte onderscheid is vastgesteld.
- DAD meldt dat na het RIVM-advies opnieuw een DBT zal worden georganiseerd om te beoordelen hoe verder te gaan.

Communicatie

Kamerbrief (concept bijgevoegd)

- VZ verzoekt enkel grote opmerkingen te maken en kleinere opmerkingen na afloop van het overleg naar DCC te sturen. **Actie DCC:** verzamelt (kleine) opmerkingen op de conceptkamerbrief.
- Regio stelt voor om de passages over verschillende dieronderzoeken meer te clusteren.

- **buiten reikwijdte**
[Redacted]
- Noord-Brabant geeft aan niet goed in de brief te kunnen terugvinden dat een vervolgscreening gaat plaatsvinden bij besmette bedrijven en discussie moet worden voorkomen over de representativiteit van stalsystemen. Uitkomsten van deze onderzoeken zijn immers belangrijk voor toekomstige besmettingen.
- GGD meldt dat 400m regel expliciet moet worden gemaakt voor Deurne en dat het wellicht tijd wordt om in een volgend DBT meer aandacht te hebben voor humane gezondheid.
- DAD stemt in. **Actie: RIVM, VWS, GGD en LNV** leggen contact over humane gezondheidsaspecten.
- DAD meldt dat RIVM onderzoeksvoorstel doet voor luchtkwaliteit in breder verband (veehouderij is daar onderdeel van).
- **buiten reikwijdte**
[Redacted]
- DAD geeft aan dat opmerking over representativiteit wordt meegegeven aan onderzoekers.
- **VZ concludeert** dat kamerbrief op bovenstaande acties wordt aangepast.

Sectorpartijen

- **Actie: NVWA** neemt contact op met pelsdiersector over kamerbrief en aanvullende informatie.
- **Actie: DAD** treedt in overleg met andere veehouderijsectoren (inc. Dierenartsen en dierenbescherming) om bij te praten over ontwikkelingen.

Pers

- **Actie: DC** stelt persbericht en woordvoeringslijn op in afstemming met relevante partijen.

BESLUITVORMING EN ACTIEPUNTEN

- **Besluit:** VZ concludeert dat op de twee locaties waar nieuwe besmettingen zijn vastgesteld (Deurne en de Mortel) een 400m cirkel rondom het besmette bedrijf instelt waarbinnen niet mag worden gewandeld of gefietst.
- **Besluit:** VZ concludeert dat exit-strategie voor besmette bedrijven met onderscheid tussen binnen en buiten het bedrijf is vastgesteld.
- **Besluit:** VZ dat kamerbrief op bovenstaande acties wordt aangepast.
- **Actie: GGD en DAD** stemmen af over de verschillende deelonderzoeken die lopen.
- **Actie: DAD en burgemeesters** stemmen af over tijdstip verzending kamerbrief en ingang maatregelen.
- **Actie: DC** betreft communicatieadviseurs van gemeente Deurne in communicatielijn.
- **Actie: NVWA en Burgemeester van Gemert-Bakel** zoeken uit of een ander nertsenbedrijf in straal van 400m ligt en stemmen communicatie met bedrijf af.
- **Actie: RIVM, VWS, GGD en LNV** leggen contact over humane gezondheidsaspecten.
- **Actie DCC:** verzamelt (kleine) opmerkingen op de conceptkamerbrief.
- **Actie: NVWA** neemt contact op met pelsdiersector over kamerbrief en aanvullende informatie.
- **Actie: DAD** treedt in overleg met andere veehouderijsectoren (inc. dierenartsen en dierenbescherming) om bij te praten over ontwikkelingen.
- **Actie: DC** stelt persbericht en woordvoeringslijn op in afstemming met relevante partijen.

5. AFSLUITING

- Volgend DBT zal plaatsvinden na RIVM-advies van 13 mei.